

ДІЛО

виходить щодня рано

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конте пост. шл. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“, Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5-00 зол. Чвертьрічно 14-00 „ Піврічно 28-00 „ Річно 48-00 „ ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар. Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7-50 зол., Швеції 7-00 зол. Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 к. к., Румунії 180 лей, Болгарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол. — Збірка адрес 1 зол.</p>	<p>Телеф. Редакції 29-41. Друкарні: 29-28. В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.</p>
---	---	--

ЗА ТРИ РОКИ.

Зі звіту голови УНДО посла д-ра Дмитра Левицького, виголошеного на Народньому Зібранні 25. березня 1932.

п. ПОЛІТИЧНІ ПОДІЇ В ПОЛЬЩІ НА ВЕСНУ 1930 Р. — ВИБОРИ ДО ЗАКОНОДАТНИХ УСТАНОВ НА ВОЛИНІ. — РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЮЗУ І СЕНАТУ ТА РОЗПИСАННЯ НОВИХ ВИБОРІВ. — „ПАЦИФІКАЦІЯ“. — ВИБОРЧА АКЦІЯ 1930 Р.

Зима і рання весна 1929 і 1930 року, це час найважкішої внутрішньо-політичної польської боротьби і внутрішнього хаосу. Публікації маршала Пілсудського, війська в соймі, найгостріша боротьба в соймі і поза соймом, які довели до повстання Центроліви, Краківського Конгресу і Берестя, події, про які я згадав докладніше передтим, зацікавлювали цілу Європу. Вони мусіли також не тільки зацікавлювати, але і великій мірі заабсорбувати наше внутрішнє життя, бо цілком природно, що в тому великому хаосі цілого польського життя ми були теж політично заангажовані і мусіли себе боронити, щоб не потрапити в круговорот взаємного нищення себе і своїх культурних та господарських надбань.

Весною 1930 р. Найвищий Суд уневажнив (з причини виборчих надзвичайних) вибори до союму і сенату з 1928 р. майже у всіх округах Волині. Новий вислід виборів, при яких діялися ще більші містери як у р. 1928., був для нас дуже негативний. Наша партія взяла в тих виборах дуже активну участь. Цілий наш людський актив і всі фонди, які тільки мала наша партія до розпоряджості, ми кинули у виборчу акцію. Ми зробили це не для того, щоб вірити в реальний успіх даної акції, або що нам залежало на виборі кількох папів. В тім випадку відбувалися вибори на підставі лист з 1928 р., а не всіх тих листів були головними кандидатами навіть не члени нашої партії. Зробили ми це тому, щоб при цій нагоді ломити сокальський кордон, щоб показати верховодам польської політики і польської адміністрації, що український нарід без огляду на те, який його не пораджовано, почуває себе як одна цілість великого українського народу. Що доля Волині, Холмщини, Полісся чи Полтавщини, Харківщини, Поділля чи то Буковини і нашої частини Бессарабії, чи то Закарпаття — нас так само цікавить, радує й болить, як доля українців у Східній Галичині. Ми ніколи не погодимося з тим, щоб п. воєвода Юзефський ділив українців у Польщі на „своїх“ на Волині і „сепаратистів“ у Східній Галичині. В доповнюючих виборах у 1930 р. на Волині, як я сказав, ми взяли дуже живу участь. Посли і сенатори та інші члени нашої партії уладили в той час сотки віч і немає там майже ні одного більшого села, де члени нашої партії не зіткнулися би з тамошнім населенням та не увійшли з ним у безпосередній зв'язок. Та акція, яка була найбільшою ударною кампанією за останні 3 роки, нам вповні удалася, хоч без реального безпосереднього успіху.

Осіною 1930 р. український нарід пережив великі страхоті, які поляки називають „пацифікацією“. Завданням „пацифікації“ було підірвати весь політичний, культурний і господарський дорібок. Причиною до „пацифікації“ послужили саботажі, себто підпали стирт збіжжя і солом, переважно польських великих власників. Ті підпали приписали польська влада і польське громадянство в цілости У.В.О. хоч ані тоді, ані до нині не устійнено, скільки з тих підпалих треба зарахувати на рахунок У.В.О., а скільки на рахунок більшовиків і асеккураційних спекуляцій. Українські політичні партії, а саме УНДО, УСРП і УСДП, спільним комунікатом з 25 вересня 1930 р. від українського зорганізованого громадянства та суспільних, культурних і господарських установ відмежувалися від тих актів саботажу. Ті акти виконували частинно таємні конспіративні організації, які не підлягають ані не можуть підлягати ніякій громадській контролі. І згадані партії їх осудили як з національного боку безцінні, позбавлені політичного змісту і неоправдані ніякими революційними мотивами. З другого боку заперечували проти збірної відповідальності та проти нищення пачифікаційними відділами життя і

здоровля невинного населення й українського майна. Але цей розважний і поважний голос зорганізованого українського національного громадянства не мав успіху. „Пацифікаційні“ страхоті йшли далі. На саму згадку цих подій ще нині морозиться нам кров. Ці події відбулися широким відомомом у цілому світі, розбудили совість чужих і не все нам прихильних народів, примусили їх застановитися над нашим положенням.

У тому самому часі, а саме 30. серпня 1930. р. розв'язано сойм і розписано вибори до союму на день 16 листопада і до сенату на день 23 листопада 1930 року. Самозрозуміло, що про правильну виборчу акцію не могло бути й бесіди. Провід партії з природи річи мусів бути і був надто заабсорбований страшними пацифікаційними подіями, щоб міг був присвятити належну увагу виборам і виборчій кампанії. Та не лише провід партії, але й цілий край в тодішньому страшному лихолітті занімів з болю, або сховався в застиглу та не міг думати про вибори і працювати для їх успіху. Вибори стали справою другорядного значіння.

В перших тижнях, коли провід партії міг ще присвятити виборам більше уваги, вирішив він тільки засадничі справи. Вже в перших днях по розв'язанні союму, бо ще 30 серпня, вирішила Екзекутива партії вступити в переговори з іншими українськими партіями, що стояли на національному й демократичному ґрунті, для створення єдиного українського виборчого блоку. Провід партії вів інтензивно переговори з усіма українськими партіями і спільний виборчий блок трьох українських партій УНДО, УСРП і УСДП став уже 29. вересня доконаним фактом. У міжчасі перевів провід партії перего-

ЛИШЕ ЛЕГКОДУХ НЕ ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА.
Розумна людина забезпечує свою і своїх близьких майбутність тим, що складає свої опадності в Кооперативному Банку „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20.

вори з іншими непольськими народами в Польщі і на остальному засіданні вирішено в той час за певказане входить в блок т. зв. національних меншин, який спільно перенів вибори у 1928 р. Сталося це головню тому, що жили і німці боялися в той час входить з нами у блок як з народом, що веде надто гостру боротьбу з Польщею. Ми заклопотали тільки блок з білорусами. Зробили ми це не з огляду на реальну користь такого блоку, а тільки тому, що ми слушно передбачили, що вибори будуть переведені так, що на білоруських землях не дозволять вибрати ні одного білоруського посла. Ми свідомо відступили один з наших мандатів на державній листі білорусам, бо вважали, що український нарід творить з білоруським народом одинціний фронт за наші визвольні змагання, та що спільні наші виступи скріплять нашу акцію і в краю і за кордоном.

У місяці жовтні були в нашому краю найстрашніші відносини. Призвано отверго, що провід партії не міг вже застановитися докладніше над добром кандидатів і не міг вести як слід виборчої акції. Сталося це не з вини проводу. В вересні і жовтні була внарештувана вже більшість бувших послів і сенаторів та кандидатів на послів, з яких одні сиділи в Берестю, інші по головних містах поодиноких виборчих округів. Внарештувано також багато наших політичних організаторів, не можна було без нараження себе на арешт, вийхати ні зі Львова до повітів, ні приххати з повітів до Львова. Народня Канцелярія пускала і тільки вранді-годи дехто передиралася до неї. Не було мови про віча, збори, півкати. Одиноким старанням Народньої Канцелярії було тоді те, щоб за всяку ціну позголошувати виборчі листи і доставити виборцям картки.

Гордійський вузол світових конфліктів.

II. Московська експанзія на Схід. — Протинаступ Японії. — Перехреснування світових імперіалізмів над рікою Ян-Тсе-Кіанг.

Велика держава під надвладдою Москви розкинулася широко на 1/6 суходолу на північ і північний схід від Мало-Азійського комплексу, який очевидячки намагаються опанувати англо-саксонці.

Екстенсивність господарки та навязчиві ідеї месіанізму — це питомі москалі риси вдачі і поведінки, як спадщина мішанки хозарської крові нащадків Тамерляна та воїнів Ігоревих і Олегівих поків. Про „Росію-Сфінкса“ і його „вічну загадку“ писав прегарним віршом Бальмонт, — про „місію“ Росії глибоко переконані всі москалі. Отже спробуємо низкою фактів, європейською системою аналізи, розшифрувати загадку цього „сфінкса“ у площині проблеми східних ринків — теренів східного екстенсивного визиску.

Вже на початку 19. століття хвора фантазія „дари-лицаря“ Павла І. Петровича — напередодні його трагічної смерті підмовляла йому похід на Інді, щоб перешкодити впливам Англії на „забутки Ермака Тимофеевича“ — донського козак з Сибіру. Цей похід, так само романтичний, як і італійсько-швейцарський похід Суворова проти французької „гидри революції“, не відбувся через смерть його автора, але ідея лишилася. Підчас царювання Миколи І-го послідовно Росія опанувала середньо-азійські простори, разом з тим зорганізувала воєнну виступу флоту до Японії, а Моравіон-Амурський починає експанзію в Манчжурію, захоплюючи повільно Усурійський край.

Кримською кампанією примушує Англія, у союзі з Францією і Туреччиною, спинити цю російську експанзію. Цікаво, що на Кримі три четьвертини воюючих сил належали до Туреччини

й Франції. Ця війна примусила Росію продати Аляску і відступити з американського на азійський материк, але поширення російських впливів на середню Азію залишилося.

Роки 1893-95, в кінці панування „миротворця“ Олександра III-го, зазначилися Кушкінським походом з боями без війни між авганськими і російськими військами на Памірі, на межі між середньо-азійськими володіннями Росії і Індією, та кіяхтинсько-маймачинською операцією, де москалі видали тибетсько-монгольським повстанців китайським регулярним військам, які їх до одного вирізали. В наслідку вдержалася Росія на Памірі, але відступила від Тибету.

Далі, російські впливи посувалися до 1905 року невпинно з півночі на південь через Манчжурію до Ян-Тсе-Кіангу, поки Японія, забезпечена зпозаду Англією, не вдарила по тому „духу-пальцеві“ півночі. Вдарила, але не спинила, бо комуністична Росія далі веде акцію в Китаю та Монголії. Раніше вона підтримувала Гоміндан (партія в Китаю), потім самостійницькі групи Монголії, потім генерала Фенга і ген. Ма. Цікаво, що нинішні повстанці проти нової манчжурської влади, яка є апаріалом японської політики, круяться, як то видно з часописів, коло Чень-Чурень-Чану та Чу-Чану: двох вузлових стацій, стратегічно важливих для наступу від Жовтого Моря на північ до Амуру!

Не залишено і Кушкінсько-персійський і Кушкінсько-авганський напрямки: іде боротьба за Кашмір, боротьба авганців проти авганців, підтриманих Росією та Англією. Екзотичного короля Абдул-Гафу, що заризикнував подорожжю через СРСР, скинено з престолу, а його противник прийшов зпоза кордонів Бритійських Індій.

Отже, низка цих випадків цілком випадково дає ясний образ змагань північного велетня за опанування азійських просторів наступом з півночі на південь у тому ж загальному напрямі — в долину Ян-Тсе-Кіангу. Вкінці Японія — „раса Імато“ — змагає до того, щоб за всяку ціну опанувати жовтий материк. Це потрібне, як каже сучасний представник на комісії роззброєння у Лізі Народів, ген. Каїро Сато: „щоби мати коріння для нормального росту раси Імато“ та бути готовим „протиставити рудоволосій нації Сполучених Держав всю мінь раси Імато“. Інший ідеолог історичного покликання японської раси, доктор Шімамура, лише у своїй книжці п. н. „Будуче японської раси“ таке: „Покликанням вічної раси Імато є об'єднати коло себе всіх своїх жовтих братів і вести їх до світа і культури, що визволила їх із стану рабів інших рас“.

Коли візьмемо мапу азійського материка, то побачимо, що її прорізають червоними смугами напрямки активних змагань: з заходу на схід — двох англосаксонських рас, що йдуть і суходолом і водою, зустрічаючись на Ян-Тсе-Кіангу. Перетинаючи їх, йдуть змагання північного євразійського колюсу, зіпленого з національно та психічно різнородних частин, прешті змагання „айже монолітної раси Імато“ — японської.

Зустрічаються і перехреснюються на берегах Жовтої ріки та Ян-Тсе-Кіангу бажання тих, що мають державу, в якій не заходить сонце; тих, що вже мають багато золота, але хотять мати все золото цілого світу; тих, що володіють на 1/6 суходолу і вірять, що несуть на своїх багнетах новий світ людству, і тих, що хочуть мати місце під сонцем; словом: Англії, Сполучених Держав Америки, Росії та Японії.

Знаємо таке місце на тому самому Великому Океані, де схрещуються дві сейсмічні тріщини, — одна, що йде вздовж берегів Ніпону (Японські острови), друга від Індії до Австралії. Там стоїть Кракатау, що стрясє морем і землею, експлозіями, а попереджують їх та слідує за ними землетруси, що нищать і руйнують. Знаємо місця, де схрещуються пасати — вічні вітри — і де родяться тайфуни і торнадо, що руйнують все, куди докотяться.

Існують теж місця, де перехреснюються стихійні сили сучасного капіталістичного устрою світа. Твердимо, що там родяться війни, які потрясають людством.

На Далекому Сході народжується тайфун війни!

Всеволод Петрів,

ген. штабу генерал-хорунжий.

Жевниці коло Праги, дня 29. III. 1932.

3 українського життя в Румунії.

Свято Шевченка в Чернівцях.

Заслужене музично-співоче товариство „Буковинський Кобзар“ у Чернівцях уладило й цього року в салі Музичного Т-ва концерт у честь Шевченка. Після змістовної промови проф. Василяшка про життя, творчість і значіння Шевченка мішаний хор заспівав „Заповіт“ композиції п. Бойченка. З чулістю віддеклямувала п-на Віра Ташук „Титарівну“ з „Гайдамаків“. Улюблена серед публіки солістка п-а Омеля Шкраба проспівала Филиповича „Жовтій пісок“ композиції п. Бойченка. Мішаний хор проспівав три народні пісні: „Скоро дівчина човниці“, „Тихо, тихо Дунай воду несе...“ і „Пливе човен...“ Дві точки: Шевченко-Лисенко „Гомоніла Україна...“ і Франко-Хоткевич „Vivere memento!“ віддав своїм героїчним тенором з барітоновим відтінком п. Денис Руснак на загальне задоволення слухачів. Кониського „Вітер“ у композиції п. Бойченка і Шевченка-Кониського „Садок вишневий...“ давали мішаному хорі нагоду виявити, що він може. „Послання“ Шевченка віддеклямував з добрим патосом п. І. Загородний. Кантата „Бють пороги...“ на мішаний хор випала найліпше. П. Гішка відспівав найліпше свою другу сольову партію. З вдячністю слід згадати сольоспів п-а Бадюка, п-а Дениса Руснака і п-а Драгана. Акомпаніювала п-і Галя Василяшко, управляв хорами новий диригент п. Бойченко. На свято поприїздили численні українці також з провінції.

Свято Шевченка та гетьмана Мазепи в Гавані.

Дня 20. березня українська громада в Гавані святкувала роковини Шевченка та 300-ліття народження гетьмана Мазепи. А. Маковкін прочитав реферат про життя і творчість Шевченка, а п. Дробіт про гетьмана Мазепу, провівши паралелю між добою Мазепи і нашою. Проспівали національні гімни, „Заповіт“, „Журавлі“ та інші патріотичні пісні. Діти деклямували вірші Шевченка й інших поетів, які підходили до свята. П. Дробіт продеклямував вірш Мазепи та поему про Войнаровського. По закінченні програми присутні вели балачки на історичні теми, а також і про сучасне становище на Україні та про криваві трагічні сцени, що останніми часами часто відбуваються на березі Дністра. П.

Висліди II-го Українського Наукового Зїзду у Празі.

Деякі реферати та резолюції.

Праця II. Укр. Наукового Зїзду велася у секції 1) історично-філологічній, 2) природничо-медицинській, 3) технічно-математичній і 4) правничо-економічній; у цій останній тільки в економічно-кооперативній підсекції.

Пленарні засідання Зїзду кожного дня ранком були присвячені оглядові наукової праці української еміграції за останнє десятиліття в

Туржанський поставив пропозицію звернутися до українських товариств, аби вони вжили заходів перед відповідними чинниками для покращення долі втікачів з України, яких у страшний, варварський спосіб передають назад в руки московських чекістів.

Нове українське товариство.

По успішній інтервенції сенатора п. Маєра-Михальського відбулася 2. п. м. в черновецькій трибуналі розправа над тим, щоби визнати „Товариство для розвитку дрібного господарства“ правовою особою. Товариство заступає голову С. Пігуляк, міністерство рільництва адвокат Грібовський, а міністерство внутрішніх справ д-р Олеску. Тому, що заступники обидвох міністерств не заявили нічого проти існування такого товариства, то президент трибуналу Йонеску признав товариство існуючим і втігнув його у список юридичних осіб. Реєстрація товариства мусить ще бути оголошена в „Моніторуа Офіціал“ та в часописах. Це зване знову з видатком двох тисяч левів. „Товариство для розвитку дрібного господарства“ є перше українське товариство, засноване вже в Румунії.

Українці-лікарі в Румунії.

Дня 25. березня ц. р. відбулися в Чернівцях перші сходили українців-лікарів у Румунії. Ми маємо дуже добрі закони дотично поборювання всяких пошестей, дотично поборювання алкоголізму, хоронення перед туберкульозом і т. д. Але нема у нас живого слова. За багато кладеться ваги на: „Vorbiți numai românește“ (Говоріть лише по румунськи). Це може дїжде і дещо помагати, але не в лікарській штуці. Наші лікарі хотять піти санітарним властям на руку й живим словом розголосити українському населенню, як має воно стерегтися перед алкоголізмом, сифілісом і туберкульозом, трьома найважливішими недугами, котрі йому загрожують. Цікаво знати, що прим. у черновецькому, наскрізь українському повіті нема ні одного українця-лікаря на державнім становищі. Зате нема ані одного румун-лікаря, а їх у тім повіті дуже багато, котрий не має би хоч одної державної посади. Більшість має по дві і три посади одночасно. А кілько з них знає по нашому говорі? Чи може такий лікар нашому недужому помагати так, як треба? („Час“).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛО“ З ДНЯ 5. КВІТНЯ 1932.

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ

3 Японського Дому.

Париж. Нова студентська ділянина.

Він стоїть на самій межі Парижа, там де ніжна м'яккість дерев парку Монсуїр переходить відразу у безнадійний, сірий краєвид передмістя. Життя — а безліч маленьких кострубятих домиків, розсілених на далеких, рівних і беззахисних просторах, ніби на краю зовсім окремого світа. Попри нього сходять униз бульвар Келермана, худіть у напрямі „Італійських Воріт“, довгим рядком сірих фабричних мурів. Це той останній бастіон Парижа, що поклявно відмежувався від решти світу невеличкими, напів розваленими і порослими травою будівлями, давніми фортифікаціями.

„Японський дім“ попав туди досить випадково. Він став на самому краєчку студентської ділянки, що з прямих кількох багатих ріжкоколірових меценатів, розташувалася на північ Парижа. Для „Японського Дому“ місце символічне, бо чи не на краю світа виринули в моря острови азійських норманнів?

Не треба думати, що японський будинок це щось у роді дому з карт, що його наперові стіни оздобили і почерпили від довгого ридання париських дощів, а бамбусовий вістиж колихається у такт пустотливих вітрів, ніби безталина деревинка серед ступи. Ні, він цілий побудований із заліза і скла французьким архітектором і тільки своїм шитим дахом нагадує старобудівську нагоду. Коли сісти в його великій партерній

салі в неділю по обіді то ми, наче морські черепахи у великому, музейному акварії, окружені цікавими очима дітей, що роєм обісли високі скляні стіни салі.

Хоч „Японський Дім“ налічує звичайно кілька десятків мешканців, тиша тут велика. Принагідного гостя, що зайде в його мурів, напевне здивує цей майже суворий опокій. Невже це студентський дім тут? — не адержити він оклику. Але навряд, чи почує відповідь на свій запит. Він ступатиме довго і безшумно по м'якому лінолеумі, а вітати його будуть тільки білі мальовидні стіни, ніби безматеріальні духи позамогильного світа.

В оцей дім попав я одного осіннього дня, коли безнадійно сіре небо наводило на душу якийсь сум і невіраїні далекі сподівання. На вулицях, що ними проходив я, пахло звичайним буднем і люди тяглися кудись безрадісно і не помічали навіть мого святочного настрою. Я-ж у японський дім їду! — хотілось крикнути їм із пересердя. На розі Журданського бульвару стояв старенький дідусь і у віминяній капелюх ловив перші каплі зимного осіннього дощичку.

А потому кілька китайських знаків, страховинний ріблений у дереві дракон і здивований погляд сторожа:

— Вам до кого?

Я мав у зазасі папірець з японської амбасаді і страшно горду, а разом з тим поблажливу усмішку.

— Як прийшов мешкати тут, — тицьнув я йому мого папірця.

— Мешкати? — розглядав мене цікаво сторож. — Тут-же самі японці мешкають...

І аж після довгих розпитів і відповідей повів мене у кімнату.

Тут мушу пригадати, що з тим дозволем японської амбасаді не прийшло мені легко. Мене мали прийняти у „Японський Дім“, як колишнього учня „Школи орієнтальних мов“. Я обирався було їхати до Японії і кінце хотілось пожити перше серед японців і зміряти на практиці деякі знання японських знаків і мови, що його прихвав у школі. Але напівреч мій проїхавши кілька директорських кабінетів застряв чомусь в японській амбасаді і я рішився піти самому туди „інтерв'ювати“.

Японська амбасада у Парижі знаходиться на Авеню Грєв, у давній палаті якогось париського вельможі. Це аристократична ділянка міста, багато тут дерев, світла, елегантних лімузинів і куртуазних поклонів.

Мене прийняв секретар амбасаді Яяя у маленькому рожевому салоні у стилі Людовика XV-ого. Якось дивно виглядав цей маленький жовтий чоловічок на тлі лискуватих шовків і м'яких ліній золотених меблів. Мені завжди припонувався на стіні рококовий портрет пані Помпадур, а крізь напів розхилені двері адається бачити кілька пар хитрих очей, окружених авреолом напудренных парук.

— Значить, ви цікавитесь японською культурою? Дуже приємно почути.

Секретар Яяя простягнув мені чашку чаю.

— Розуміється, не буде ніяких перешкод. Але я чекав знову довго і бажаний момент не приходив. Тоді вибрався я удруге відвідати японську амбасаду. До рожевого салоні вже мене не пустили. Тільки якийсь хлопчик

КАРАМАЗОВ

Зауважимо архітектів на основі Достоевського, що представляє глибоке життя передової Росії. В гол. ролі давню небачену ФРІД К РТНЕР — небаром в кіні „АПОЛЬОН“.

Бесідовський про Радянський Союз.

ПАРИЖ, 2. IV. ПАТ. Кошичний радник білоруської амбасаді в Парижі Бесідовський висловив реферат на тему положення в Радянському Союзі. Він обвинувачує Сталіна у відібранні селянській землі та переміненні їх на фабричних робітників. Селяни стонують під нагою високими податками, але вони мають іншу мен-

тальність, як міські робітники й потрапили спротивитися владі та саботувати праці над розбудовою промисловості. Селяни нищать фабричні мотори, що коштували величезні гроші й тим самим розбивають заходи влади виконати п'ятирічний план.

Покотяться голови по піску.

коли Гітлер перейме владу.

БЕРЛІН, 2. IV. ПАТ. У сенсационному політичному процесі в Мюнхені проти соціалістичного подвигу „Мюнхен Пост“, обвинуваченого Гітлером, відправив учора гітлерівський посол Франк. Він зізнав, що Гітлер негайно після захоплення

влади в Німеччині створить трибунал, який судитиме державних зрадників і тоді покотяться голови по піску. Франк був, як відомо, одним із керівників гітлерівського руху, а недавно привів його на окремій аудієнції міністр Гренер.

У 12 роковини ірландського повстання.

ДЕБЛІН, 2. IV. ПАТ. У важливих місцевостях Ірландії святкували дуже святочно 12 роковини повстання на Великдень 1919 р. В Дебліні сформувалися великий похід, попереду махерували відділи республіканської армії. Похід пішов

на цвинтар, щоб поклонитися могилам учасників повстання. У північній частині ірландського Зеленого Острова в Ульстері походи були заборонені.

Мінерали.

(3 історії праці студентів на еміграції в ЧСР.)

Для 26. березня ц. р. минуло десять літ, як на Загальних Зборах Кружка Українських Гірничих Студентів „Каменярі“ у Пшібраві в ЧСР вибрано т. зв. Мінералогічну Комісію. В склад Комісії входило трьох студентів, яким поручено збирати мінерали для доповнення природничих колекцій українських приватних шкіл „Р. III.“ Наші студенти бачили, що чехи кладуть велику вагу на вивчення природничих наук і що їх природничі збірки (в тому числі й мінералогічні) по народних школах в країні від деяких наших селешківських. Тому хотіли використати час свого побуту в країні, де багато копалин і копалинь, та придбати матеріал до науки для своїх молодших товаришів.

На найближчих товариських сходах дня 11. квітня 1922 р. рішили члени Кружка оподатковуватися одноразовим податком 10 кч і щомісячною вклаткою 2 кч на цілі Комісії (Кружок мав тоді 50 членів) та приобидати поміч у збиранні мінералів.

Від того дня розпочалася безперервна систематична збиркова робота. Пішла вона двома шляхами. В першу чергу збирало власними силами на сусідніх копалинах, а крім того розіслали прохання до урядових копалин і до деяких знайомих осіб, що мали свої приватні збірки мінералів. На прохання Комісії Комісаріят для Державних Гірничих та Гітничих Фабрик на Словаччині видав 1. червня 1922 р. дозвіл підчиненим копалинам вислати для Комісії відповідні збірки мінералів і склав за зворотом коштів пересилки. Подібний дозвіл дав в лютому 1923 р. Міністерство Публичних Робіт. Завдяки такому прихильному відношенню властей одержала Комісія послання від копалин з: Бистриці, Гелів, Дубніки, Желазніки, Зл. Іли, Кремниці, Магурки, Надабугі, Пшібраву, Рожняви, Рудіна, Солотвини, Штітці, Чішаниці. Із приватних підприємств приїжджали мінерали лише Нучіце, Карлові Вари і Снушта. Разом від копалин одержано 500 штук. Тут слід зазначити, що дуже прихильно до збиркової акції поставилася Гірнична Академія у Пшібраві та окрема проф. мінералогіч. д-р Бжек, який обійняв протекторат над Комісією.

Очевидно, що при живому темпі праці треба було подбати про окрему домівку і поміч. Тому вже першого року Комісія винаймила кімнату на склад кам'яни і дала зробити полиці, а до помічі виступила четвертого члена. Роботи було багато, бо стало напливати нове каміння і тут треба було його ознакувати (деколи навіть аналізувати), числувати і вписувати в книги. Від часу до часу, що пару місяців, наповнювали каміння в скрині й вислали на місце призначення, при чому Комісія покривала кошти пересилки аж до чеської границі.

По році зменшився прибуток, а рівночасно показалося, що деякі важливі мінерали і склади такі бракує. Тоді Комісія перестудіювала списки чеських родовищ мінералів і геологічні карти та зробила списки, що в якій місцевості можна знайти. З такими списками їхали всі товариші гірники на канікулярні практики, а члени Комісії на геологічні прогулянки. Цілу Чехословаччину деремали вони від Шумади по Теп-

ліце і від Карлових Варів по Рагово та вибирали що тільки можна було знайти.

З кінцем грудня 1923 р. вислали до Львова решту каміння і закінчено працю Комісії. За весь час її існування зібрано 3589 штук мінералів, склав і палеонтологічних окавів. Разом 1150 кг.

З того числа 500 штук одержано від копалин, а 1880 придбано на спеціальних прогулянках. Решта — це дари чужих осіб і членів Кружка. Розділено цей матеріал ось як: 2195 штук одержали школи (головно „Рідна Школа“) 1174 штук Музей НТШ у Львові, 157 Господарська Академія в Подєбрадах, і 63 Український Університет в Празі.

Мінералогічна Комісія була чотирьохчленна, а працювали в ній наступні товариші: Гижий Д. секретар (1922—25), Колтунюк Р. секретар (1922), Пастернак С. господар (1922) і голова (1923—25), Тишовницький М. голова (1922), Телітняк В. секретар (1923—25) і Чайковський Е. господар (1923—25).

Поруч з ними брали участь у збирковій акції також усі інші студенти українці. Крім збірки мінералів започаткувала Комісія збірку технологічних матеріалів, які вже в другому році передали спеціальній Гітничій Комісії.

Після зліздування Мін-Кому, так авані Геологічний Гурток (Лаврецький, Масляк і бувші члени Комісії) взявся продовжувати започатковане діло і до половини 1927 р., себто до часу, доки його члени не покинули свої студії, зібрано ще 703 окави. Нині і технологічні матеріали біля 800 штук і решта мінералогічних в у Львові (в Музею НТШ і „Р. III.“).

Не анаємо в якому стані та як використовували в збірки, передані школам, зате можемо сказати, що частина, яка прийшла до Музею Наукового Товариства ім. Шевченка, найшла тут відповідне приміщення та стала основою природничого відділу.

Для приміщення експонатів служать спеціальні габльоти, зроблені по західно-європейському зразку коштом: д-ра Озаркевича Льонгіна, адвоката в Городку Яг., власника копалин п. Сасика Юрія з Борислава, власників копалин Терлецького Гриця і Терлецького Романа з Борислава, Товариства Укр. Бруттошів „Підольма“ з Дрогобича, і членів Укр. Технічного Товариства тір. асистентів бориславського басейну. При тій нагоді слід також зазначити, що до влаштування повніших збірок причинилися у великій мірі інж. Озаркевич Іван з Борислава. Нині в у Наук. Товаристві збірка, якої не має ніякий музей у Львові.

Інж. С. Пастернак.

ІРЛАНДІЯ ВВОДИТЬ ПРЕФЕРЕНЦІЙНУ ТАРИФУ.

ЛЬОНДОН, 3. IV. ПАТ. Деблінський кореспондент „Таймс-а“ повідомляє, що ірландський уряд постановив завести загальну тарифу в висоті 33%, вартості від усіх імпортованих товарів, які можна фабрикувати в Ірландії. Принаровити теж преференційну тарифу в висоті 8% пош. від усіх товарів із британської держави.

Щадім і будуймо домів.

Про будівельні шадниці.

Зацікавлення громадянства цим типом кооперації зростає з дня на день, тому не відрачі буде подати деякі ближчі дані про ці шадниці.

Підставою чи ідеєю шадниці є наступна думка: Представмо собі, що хтось хоче вибудувати дім за 18.000 зол. (ок. 2.000 дол.). Один заробляє стільки, що може місячно відложити тільки 100 зол.; тому щойно за 15 літ зложити потрібну на будову квоту. Коли збереться двох людей і оба почнуть по 100 зол. місячно шадити, себто разом 200 зол., то вже по 7 роках і 6 місяцях один з них може поставити хату за зложених спільно 18.000 зол. Коли зложиться би таких чотирьох шадників і разом шадити, то тоді один дістав би гроші на дім по 3 літах і 9 місяцях, другий по сім і пів році, третій по 11 літах і 3 місяцях, а останній вкінці по 15 роках. Цей останній не мав би ніякої користі при такому поставленні справи.

Винайти спосіб, щоб ці останній мав теж якісь користі зі спілки та взагалі по змозі зрянути вигоди і тягарі всіх членів спілки, це є завданням будівельної шадниці. Її організаційна схема так уложена, що всі вкладники, чи складають менші чи більші опадності, чи думають брати велику чи малу позичку, чи вкінці дістатимуть цю позичку зараз чи пізніше — то всі вони несуть майже рівні тягарі і користають з рівних вигод.

На одержання позички має право той,

1) який шадить правильно щомісяця щонайменше 2 зол. на кожну тисячку бажаної позички,

2) що такими опадностями зложить в шадниці щонайменше 15 проц. бажаної позички,

3) що осягне по окремо уложеному ключу 2000 рисок.

Одна риска зараховується на добро шадника тоді, коли він виплатить гроші у висоті два золоті від тисячки бажаної позички і ті гроші побудуть у шадниці 1 місяць. Нпр. хтось хоче позичити 10.000 зол. Мінімальна вклатка була би зол. 20.—. Шадник виплатив першого місяця зол. 60.—, другого зол. 20.—. При кінці другого місяця має риск: зол. 60.— це є три обов'язкові рати впродовж двох місяців = 6 рисок; зол. 20.— одна рата через 1 місяць = 1 риска; разом 7 рисок.

Вспіє член вже в першому році сповнити вище наведені умовини, тоді може вже в першому році дістати позичку. Але перед тим мусять виказатися перед шадницею контрактом купленої будівельної парцелі (чи контрактом купна готового дому) та предложити до перевірки плани задуманого дому, щоб шадника була певна, що видані йому гроші йдуть дійсно на придбання нерухомості.

Одержану позичку сплачує шадник заздалегідь усталеними щомісячними платежами, не вищими, як нормальний чинш з даного дому. В цих сплатах міститься вже крім відсотків і амортизації капіталу теж і аскураційна премія на половину позиченої суми, себто коли би шадник перед сплатою позички помер, то спадкоємцям остає до сплачування тільки половина несплаченої позички. Будівельна шадниця може теж забезпечити шадника на цілу позичку суму, але тоді премія за другу половину мусять сплачувати окремо. Премія, як збірні, є дуже низькі і максимально вносимуть у нас зол. 15 від кожної тисячки річно, для 30-літньої людини.

Шадниця добуває гроші виключно з опадностей і сплат своїх членів. Позички виплачує в міру призирання капіталу. Чим більше членів, тим частіше можна давати позички. Кооператива звичайно дає за виплати вклатки 3 проц. бере від позичок 6 проц.

Шадник може змінити умову зі шадницею, себто знизити або підвищити суму бажаної позички. Може теж і цілком умову зрівняти, а шадниця усі його опадності разом з відсотками виплачує в умовленому речинні.

Отак у загальному представляється організаційна схема будівельної шадниці. У Львові зав'язався комітет для оснування такої української шадниці. Для опрацювання статуту, правильника та фінансової калькуляції поклали до життя комісію з 4 членів: мей. д-р Кориня, інж. Вітковський, інж. Т. Котик та інж. А. Мілянчик, яка в першій половині квітня починає свої праці і приїде з готовими проектами перед ширшим загалом. Покищо можна жінці інформації отримати у підписаного, а Українським Технічним Товариством у Львові.

Інж. А. Мілянчик.

Одинокий спосіб організовано нести поміч українським інвалідам це стати членом Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові. Річна вклатка 6 зол. або місячно 50 сот.

Студентські справи.

Студії у Високій Технічній Школі в Данцігу.

Виділ Союзу Українських Студентів „Основа“ в Данцігу подає до відомої умовини прийняття на техніку вільного міста Данцігу. Висока Технічна Школа в Данцігу має отсі факультети та відділи: I. Загальних Наук: а) філософічно-природничий, б) математично-фізичний, в) хемічний. II. Будівельний: а) архітектура, б) будівельна інженірія (загальна будів., инж. земельна й водна). III. Будови машин: а) будова машин, б) електротехніка, в) будова кораблів, г) будова корабельних машин, г) будова літаків.

Шкільний рік ділиться на два семестри: літній (від 25/4 до 20/7) і зимовий (від 15/10 до 15/3). Закінчення студії можна від зимового або літнього семестру і тривають вони теоретично 4—5 років. Для прийняття до данцігської техніки нема вступних іспитів. Перед вступленням на один з відділів III-го факультету треба відбуті вірну безперервну практику. Можна її відбувати у фабриці будови машин або в заводських вартатах. Підчас практики необхідно вести щоденні робіт, який разом із свідомством практики треба додати до прохання про прийняття.

Прохання про прийняття треба вносити через „Основу“ на літній семестр до 30/4, на зимовий датираніше до 30/10 з такими задовичниками: 1) Гимназіальне свідомство зрілості в оригіналі та згадкованому перекладі на німецьку мову. 2) Опис життя (т. зв. Lebenslauf) у нім. мові. 3) Зобов'язання батьків платити шкільні оплати. 4) Свідомство відбута практики (якщо кандидат має намір вписатися на один з відділів III-го фак.) 5) Свідомство моральності (в оригіналі та нім. перекладі), якщо кандидат протягом одного або більше років по закінченні матури не вписувався на якунебудь високу школу, або перервав свої високошкільні студії щонайменше на пів року; це свідомство виставляє парохіальний уряд. У всіх інших випадках цього свідомства не треба.

Виклади у В. Т. Ш. в Данцігу виключно в нім. мові. Шкільні оплати на семестр поверх 60 ам. дол. Саромне удержання одного студента міняє 15—20 ам. дол. Іспитів та дипломів данцігської техніки не треба в Польщі нострифікувати. На виїзд до вільного міста Данцігу не треба паспортів, вистане т. зв. „Документ особи“ (одиче має бути стверджене в нім. горожанстві).

З проханням про прийняття та за інформацією звертатися на адресу: Verein Ukrainischer Studenten „Osnova“, Danzig — Lfg., Technische Hochschule. Виділ.

Дрібні вістки.

Французький парламент ухвалив виплачувати 200.000 франків річно 6. президентам Франції. Покищо признали таку плату Поанкарому.

Свідство у справі замаху Штерна на радника німецької амбасаді в Москві фон Твардовського закінчене. Процес перед найвищим військовим трибуналом почнеться 4. квітня.

Місту Ліндсберг біля Галле (Саксонія) наслідком невиклатності грозить фінансова руйнація. Платні за квітень одержать службовці хіба годі, як німецький уряд дасть для того міста субвенцію.

ПОЛЬСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ РОЗБИВСЯ НА ПІДВОДНИЙ СКЕЛІ.

Із Гельсінгфорсу повідомляють, що польський корабель „Пешина“ у лютинці в 10. год. везером на висоті Ганге наїхав на підводну скелю. Море було схвильоване, тому годі було опустити рятувальні човни. Фінляндський криголіз „Самсо“ і рят. корабель „Протектор“ зловили радіо-сигнали „Пешина“ та через мряку й бурю не можуть добитися до „Пешина“. Дно корабля відрвалося, 15 людей зі валогі є на островах, інші на черпаку корабля.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИЗНАВ ВИБ. ПРАВО ЖІНКАМ.

Французький парламент прийняв більшістю 406 голосів проти 60 соціалістичне висесення про відання виборчих прав жінкам. Новий закон об'єднуватиме від 1. січня 1933. Парламент визнає сенат, щоб можливо скоро полатодити цю справу.

ПРОПАВ ПОЛЬСЬКИЙ ШВОЛЕЖЕР?

У Ховінах на Помор'ю пропав шволежер 2. толку зі Старогарду, Завалського. Здогадуються, що Завалського схопили німецькі лядзегери або ще правдоподібніше він дезертирував. Ного бачили в Хажізові в місці, де дорога межує безпосередньо з нім. кордоном. Із Німеччини прийшли вістки, що Завалський зі зброєю перейшов кордон недалеко від його адвентура.

ВОЄВІДСЬКА СЕКЦІЯ ПОМОЧІ ГУПУЛЬЩИНІ.

У воєвідській комісії допоміж. безробітним утворилася секція допоміж. Гуцульщині. Комітет закупив 22 вагони кукурудзи. Комітет пропонує плати, щоб поселенню гірських околиць дати користуватися держ. поштом для випасу овець і худоби. Мають обрати теж більшу скількість бароболь для прохачування та на сажання.

РІКИ ГРОЗЯТЬ ВИЛИВОМ.

Вода у Бузі у Кристинополі піднеслася до 3.85 м., у Сокалі 4.50 м. Лід спливає дуже повільно та розплавляється по довколишніх пасовищах. Між повітовим і громадським мостом у Сокалі весь лід іще стоїть. Вода на Соколіні в Кристинополі доходить до 3.70. Міст на держ. дорозі загрожений. Усувають леді. Рушили леді на ріці Паті. Стан води у Стрині в Залізцях протягом 10 годин піднісся з 2 м. до 3.40. Вода піднісється далі дуже скоро. Вода в Дністрі та Стрині спливає дуже подало. Біля Саунопа утворилася мабуть запора. З Рудок повідомляють, що положення на Дністрі та Стрині до чора 3. квітня не змінилося. Лід рушив до устя Стриня та потворни низькі й довгі запори. На селення усуває запори.

НОВІ СУДОВІ ОПЛАТИ ВІЙШЛИ В ЖИТТЯ.

„Да. У.“ ч. 27. приніс текст закону про нові судові оплати для данської австрійської ділянки. Закон уійшов у життя з 1. квітня 1932. Він має 60 уступів. На основі 7. уст. треба заплатити судову оплату при внесенні писма або оголошенні висесення. Колий не заплачено оплати, суд візьме, щоб її заплатити до 7 днів. Коли безуспішно мине 7 днів, писмо авернуть. На основі уст. 14. сотників кінцівки оплати неподільні через 10 аокругаються до подільної суми. Ця оплата не може бути менша, як 2 зол., а в справах, що належать до окр. судів, 10 зол. Висота пропорціональної оплати залежить від предмету спору, а висносить 3 пр. тієї вартості. Колий розкочаті 100 зол. рахуються за повні. На основі 52 уст. за кожне доручення треба брати окрему оплату. Висоту тієї оплати означають розпорядок м-ства справедливості.

Дотеперішні судові оплати обов'язують і далі на основі уст. 58 в справах екекційних, за безпечуючих, конкурсних і угодових, які перед 1. квітня ввійшли до суду, аж до покінчення тих справ, у справах цивільних спорів, які в на порядку того дня, обов'язують дотеперішні оплати аж до покінчення поступовання в інстанції. Однак в тих справах матиме приновлення розпорядок м-ства справедливості про спосіб складання судових оплат замість стемплених і належності за доручення.

ПОЧТОВИХ ДОПЛАТ НЕ СКАСУЮТЬ?

Начальний комітет для справ безробітних передав ур. Притороні кілька проектів. Проекти т. м. ін. залягають за тим, щоб адержати доплати до почтових, телеграфічних і телефонічних оплат у користь безробітних. Доплати ті, як відомо, обов'язують до 15. квітня. Прем. Приторон віднісся прихильно до висесення комітету безробітня та передав їх для оконочного розгляду віцепрем. Завалському.

ПРОВОКАТОР ПУЖИЦЬКИЙ В ПАРИЖІ.

Відомий в процесу за адогадний амах на Пілсудського та демонстрації Центролібу в Швайцарській Долині провокатор Пужицький виринув у Парижі. Тут під назившем Пужицького-Оленського денуційовав париській владі тих польських емігрантів, яких документи не були в порядку. За кожного такого емігранта діставав 5 фр. Емігранти про це довідалися і Пужицький втік до Вельрії.

ОСТАННІ ВІСТІ

ТАРДІЕ В ЛЬОНДОНІ

ЛЬОНДОН, 3. IV. ПАТ. Прем'єр Тардіе та міністр Флянден прийшли сюди з 5 знавцями в год. 16. В год. 17.30 прем. Тардіе прийхав на Давинг Стріт, щоб ревізитувати Мекдональда, з яким на дірці розмовляв більше як годину. Описав Тардіе вернувся до готелю, де прийняв представників преси. В год. 20.30 був обід у французькій амбасаді. Взяли в ньому участь крім прем. Тардіе та мін. Фляндена Мекдональд, мін. Саймон, міністр летунства Ляндондері, держ. піасекретарі та репаративні знавці британського уряду. З присутності тих держ. мужів виходить, що обід був виключно політичний. Тардіе та Мекдональд обговорили міжнародні справи, не лише проєктованої митної уні на дувайських держав, а також і питання репаратив і роззброєння. Тардіе вертається до Парижа в понеділок в год. 11. веч.

Проти грипи, простуди

треба негайно вжити таблетки Тоголь, які усувають ті хоробливі обив. Немає для серця, шлунка та інших органів. Спробуйте і переконайтеся самі, але домагайтеся у власному інтересі лише оригінальних таблеток Тоголь. Є у всіх апіках, Реєстр. ч. М. S. W. 1364. Шей 2 зол.

РАДА Л. Н. ПОРІШІТЬ НАДУНАЙСЬКУ СПРАВУ.

ЖЕНЕВА, 3. IV. ПАТ. „Журнал де Женев“ повідомляє, що рапорт фінансового комітету Ліги та несподіване скликання Ради Л. Н. на 12. квітня викликало велике зацікавлення в англійських політичних колах. Вони є тієї думки, що ціла справа економічної організації Європи виступає знову на перший план та що виходить поза рими конференції 4-ох вел. держав у Лондоні. Тому на думку тих кол. лондонських переговорів тратять дещо на значніні й годі буде щонебудь оконочно погодити, поки Рада Л. Н. не займатиме в справі фінансової допоміж. для 4-х балканських і надунайських держав, про які згадує рапорт фінансового комітету.

ІРЛАНДСКА ВІДПОВІДЬ.

ЛЬОНДОН, 3. IV. ПАТ. Ірландський уряд радив до півночі над текстом відповіді для британського уряду. Відповідь пропонує найбільшому засіданню кабінету з початком найближчого тижня. Відповідь доручать англійському уряду в середу або четвер. Ірландський уряд у відповіді пропонує, мабуть Англії скликати конференцію круглого стола, щоб налязати особистий контакт для обговорення справ, затворнених обома урядами. Деякі ірландські міністри думують, що залясть сягнути політичну мету, що П поставив Де Валера та при цьому адержати добрі взаємини з британським урядом. Щоб підкреслити, що справи пос. присяги та річних ґрунтовних оплат є внутрішніми справами Ірландії, ірландський уряд рішився переслати відповідь на ноти Англії не спец. дипломатичним курером, лише звичайною поштою.

БУДІВЕЛЬНА КАТАСТРОФА В СТРИУ.

У Стрию завалилася фронтова стіна будинку при вул. Івашкевича, в яким є цукорня Мархевки. Звалища засипали цілу вулицю. Жерта у людей не було. На місці звалища пожежна сторожа та влада безпеки, щоб ствердити причину катастрофи.

СПОРТ.

ЛІГОВЕ МИСТЕЦТВО.

КРАКІВ. Гарбарня — Варшавка 4:2 (3:0).

ВАРШАВА. Легія — Рух 2:1 (2:1).

ПОЗНАНЬ. Варта — Краковія 3:2 (2:1).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Погонь — Світязь 11:0 (6:0).

ЛЬВІВ. Чорні — Т.Ш.Л. Левандівка 2:0 (2:0).

НОВИНКИ

— Приймаю як давніше в моїм заведенні при вул. Сикстуській ч. 17 від 9—1 і 3—6. — Насс.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, вул.

Хорунжия 5. (біля кіна „Аполло“) поручає по найнижчих цінах, ковдри, матеріяли постелі.

Перероблює ковдри по 6 зол., матеріяли по 8 зол. 786 79—100

— Чи Ви бачили вже нові весняні моделі на виставі в одинокому українському магазині взуття „КОМЕТА“, Львів, Ринок 21? А до того ще і нечувано низькі ціни? 10—?

Куток мови.

„Літопис Червоної Калини“, ч. 4. Кайтень „Пристапих“ зам. пристапих, „з самих(!) віддалених частинах“ (рос.) у значінні: найбільше віддалених „прогрес“ (рос.) зам. поступ, „бутьки лучаєні“ (рос.) зам. тралляні, „з бігом часу ці походи, дякуючи розвитку торгівлі“ (рос.) зам. заляди розвитку або наслідком розвитку (рос.) морськими засобами“ зам. морські засоби виперли сух. способи боротьби, „тільки що (рос.) описаного“ зам. щойно, саме, „угадавши (рос.) цей малевр“ зам. відгадавши, догунавши, „корабель потерпів велике аруновання“ зам. зазнав великої шкоди, корабель сильно знячили, „зміряти порох“ (рос.) зам. висалити, „корабель атавав“ (рос.) зам. піддавав.

— Концерт Наї Біленької, піаністки, відбується в середу, 6. квітня ц. р. в год. 8.15 веч. в залі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Перед концертом виступить музичний викладач проф. д-р Н. Ніжанинський. Докіда призначений на розбудову філії Вишого Музичного Інституту. Білетів в ціні 1—4 зол. в передпродажі в „Сокільській Базарі“, Ручська ч. 20. 1638 2—2

— Чергова конфіскація „Діла“. Попереднє читання „Діла“ (73) конфіскувала львівська цензура за резолюції V. і VI. Народного Зізду до реферату сен. Ю. Павличковського „Сучасне економічне положення українського народу в Польщі“. Це сема з черги конфіскації „Діла“ в цьому році.

— Українська аудиторія львівської радіої станції. В середу 6. квітня ц. р. в 12.10 год. львівська радіої станція надаватиме слухачам збір поезій Тараса Шевченка „Гамалія“ (музика Лисенка) у виконанні хору Головної та Філіальної української гімназії у Львові під керівництвом проф. Богдана Вахнянина. Перед цією збіркою виступить реферат дир. Лукінович (польською мовою).

— Фільм про Мазепу. Незабаром викінчать у Празі фільм „Мазепа“ виробництва „Мер-ур-фільм“. — Празьке видавництво Ф. Ребек видає в чеському перекладі твір Лепкого „Мазепа“. Ілюструє книжку артист-малюв. Іржі Вовк.

— Заява. Дійшли до нас вісті про розповсюдження афіші польського „Товариства Млодих Словян“, де подано наші прізвиська, як лекторів популярних рефератів у цьому товаристві, без нашого відома й дозволу. Отсим протестуємо проти такого надживання наших прізвиськ. Л. Лукасевич, Д-р Юрій Ліпа. Варшава, 23. III. 1932.

— III. Концерт лавреатів Шопенівського конкурсу відбудеться в п'ятницю 8. квітня. Участь беруть А. Лявфєр і Леонід Сагалов, відзначені на конкурсі представників СРСР. Мистецтвець знає тих молодих артистів стрінулося із заздалегідь призначеним фаховим критиком.

— Хто знає родину Василя Мартиновича? Адресове бюро магістрату у Львові звертається до нас з проханням, щоб цим шляхом причинитися до відшукування батьків, братів чи сестер або інших близьких кривників Василя „Мартиновича“ (Мартиновича чи Мартиняка?), який родився 10. вересня 1891 року у Львові (чи може у львівському повіті?), виїмав у Америку там — імовірно померли — залишив маєток для невідомих спадкоємців. У цій справі пише один адвокат з Індіанополіс. Просимо з'ясувати вістку про себе до Редакції „Діла“. Всі інші українські часописи просять передрукувати, щоб віднайти щасливого спадкоємця.

— Зниження цін за похорони. Від 4. квітня ц. р. в міському похоронному підприємстві „Конкордія“ обов'язуватиме знижка цін; можна буде теж одержати похоронні в сплаті.

— Новий староста у Львові. В минулу суботу почав урядувати новий староста городського

староства у Львові д-р Ромуальд Клімів. Дотеперішнього старосту Л. Галляса перенесли на таке саме становище в Познань.

— Нова міська купальня. При вул. Арішевського 8. відкрили міську купальню. Ціни купалень низькі.

— Авто переїжджають людей у Львові. В суботу 2. квітня переходив Марійською Площею 56-літній Григорій Скрипак з жінкою й дитиною. Шофер Осип Альберт наїхав їх своїм авто; в останній хвилині Скрипак відтупив свою жінку й дитину, але сам попав уже під колеса. Шофер не здержав авто й намагався відхити. Прохожі кинулися на шофера й були йому дали доброго прочухання, якби не поліцей, що захистив шофера перед пімстою юрби й відвів шофера в холодну.

— Львівська хроніка. Керманія ювілейного вартату Ціпера 52-літній Вольф Корн зажив ціпикалі з наміром самовбивства, бо побоювався втратити працю. Його перевезли до лікарні.

— Попід будинок магістрату йшла Вільгельміна Будзішка. З висоти 2-го поверху впала їй на голову звал тинку та заломив череп. Будзішка впала залита кров'ю і зломил ногу. У важкому стані перевезли її до лікарні. — З вікна I. поверху Центральної Гостиниці скочила з наміром самогубства Ріта Доміно вель Горич. Зі зломаними ногами перевезли її до лікарні.

— Із краєвої хроніки. У трускавецькому лісі впав пень дерева з воза та потовк Василя Ворак. Раненого відвезли до лікарні. — Під Сяноком вилив Сян із берегів і залив береги. Тепер працюють над знищенням ледового звалу, що спричинив повінь.

— Розкопки в Помпеях. Підчас розкопок у дільниці Помпеїв на полудне від дому Менандра знайшли чимало людських кістяків. На одному з них знайшли золоту брансолету й золотий перстень. При дальших розкопках відкрили другу брансолету та срібний перстень. Археолог Маюрі догадується, що підчас катастрофи в 79 р. в цій дільниці збіглося багато мешканців з надією рятунку перед смертю.

— Самогубство японського старшини. Повідомляють із Далекого Сходу: Підчас недавніх боїв біля Кіан Ван малу стежу японців під керівництвом капітана Куги оточили китайці. Стежа боронилася два дні, а після вичерпання муніції і харчів попала в полон. Звільнений недавно з неволі капітан Куга вернувся під Кіан Ван, де йшов бій його стежі, виголосив промову в честь своїх воїнів і револьверним вистрілом відібрав собі життя.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Драганчук, заступник нотаря, помер по короткій і тяжкій недугі в четв'єр 31. березня ц. р. у 54. році життя в Станіславові. Похорони відбулися в суботу 2. ц. м. з дому жалоби при вул. Кілінського ч. 15 а на місцевий цвинтар. В. П. П!

3 концертової салі.

Два концерти лавреатів Шопенівського конкурсу. — Військова поява.

На днях відбулися в Експрезі концертового бюра М. Тірка перші два концерти — з якими заповіджених — лавреатів Шопенівського конкурсу в Варшаві. Виступали пп. Лілі Герц (Мадярщина), Сюзан де Маєр (Бельгія) та Імре Унгар (Мадярщина). Обі перші пані, хоча фактично й не належать до лавреатів конкурсу, представилися піаністками дуже солідними, наскрізь музичними, й такими, що зовсім володіють технікою. Перша з них, Лілі Герц, зуміла делікатно творити (Польонеа фіс-моль, етюд) навіть захопити публіку.

Імре Унгар — феномен, якого загадку не так легко буде розв'язати: як він, зовсім сапний, грає найважчі твори фортепианної літератури із найбільшою прецизністю й чистотою? Але і це сходиться на другий план перед ще більшим феноменальним явищем: його музичним талантом. Так відіграної сонати г-моль (третя частина!), мазурки, коліскові, сонати Бетговена чи рапсодії Ліста — ні я, ні мабуть ніхто на повній салі ще не чув. Імре Унгар критиці не підлягає — він — військове явище, до якого можна прикласти слова, які колись ужив Шуман про Шопена: „Hut ab, meine Herren — ein Genie!“ а. р.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЯК УПАЛА ЦАРСЬКА ВЛАДА В РОСП? Начерк історії революційного руху в Росії. II. частина. Ч. 28 „Самосвѣти“. Ст. 32.

ШЛЯХОМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ, орган Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Ч. 3. Варшава 1931. Зміст: П. Ковальський: Большевиизм у сучасних. — Ч. К.: До питання згоди. — Ст. Седлецький: Будівництво держави. — Гл. Л.: Судова справа Союзу Визволення України. — Юрій Ліпа: Москвитини. — Некрологи. — 3 життя української еміграції в Польщі.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Ч. 4. Квітень 1932. Зміст: Українська Чорноморська Флота 1918-19 р. — Державні зв'язки українців на Далекому Сході 1917—1920 р. — Гати, Петре! — Короткий історичний нарис розвитку флоти. Гуцульський полк морської піхоти в армії УНР. — Жидачів у р. 1918-19. — Сот. Петро Газдайка. — Українська артилерія в часи Богдана Хмельницького. — Державна жандармерія ЗОУНР. — Бібліографія.

BULLETIN MENSUEL DE RENSEIGNEMENTS ECONOMIQUES ET SOCIAUX. XXIII. Année. № 2. Février 1932. Rome.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 2. IV. 1932 за масло експортне та десерове пріма 3:40 зол., за літру молока 19—20 сот., літру сметани 1:10 зол., купу вень 3:00—3:30.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.
Понеділок, 4. IV. год. 8. веч. „Ловчі вмирують“.
Вівторок, 5. IV. год. 7.30 веч. „Дяди“.
Середа, 6. IV. год. 7.30 веч. „Люди в тютюні“.

Театр Різноманітностей.
Понеділок, 4. IV. год. 7.30 веч. „Мезансін“.
Вівторок, 5. IV. год. 7.30 веч. „Мезансін“.
Середа, 6. IV. год. 7.30 веч. „Мезансін“ (вистава закуплена).

Кіно.

АПОЛЬО: „В ряз“ (Ані Ондра).
КАСІНО: „Наз ринком“ (Рамон Ноуарро).
КОПЕРНИК: „Хай живе свобода!“
ЛЕВ: „Дикі поля“.
МАРУСЕНЬКА: „Хай живе свобода!“
МІРАЖ: „Роман із асирійським“ (Льонс Тібет).
ОАЗА: „Марала“.
НАН: „Два курця“ (Василь Буріш).
НАЗЯС: „Лялішка розводиться“ (Джон Гарвей).
ПАСАЖ: нечинний.
СОЛНЦЕ: „Лат і Патагон, як газетарі“.
СТИЛЕВ: „Срий дін“, „Лялі та зрада“.
УТІКА: „Лат і Патагон як волоцюги“, „Синь, король диких звірів“.
ХІМЕРА: „Міроко“ (Марлена Літрік).

Програма радіо.

Середа, 6. квітня 1932.

Ляйпциг (259,3) 16.30 Концерт. Міліно (331,4) 20.30 Концерт. Бріно (341,7) 16.30 Пісні. Лондон (356,3) 22.10 Концерт. Гельсінґфорс (368,1) 20.00 Танкова музика. Гамбург (372,2) 17.55 Всичина. Букарешт (394,2) 21.00 Концерт. Сотеґс (403,8) 20.25 Опера. Берлін (419) 16.30 Музика з казарми. Рим (441,2) 17.45 Концерт. Ляйпциг (472,4) 22.30 Концерт. Відень (517,2) 20.50 Література. Рига (525,4) 20.30 Хор. Мінхен (532,9) 18.35 „Передісторичні знахідки в Азії“. Будапешт (550,5) 20.00 Концерт. Ленінград (1000) 0.01 Опера музика. Осло (1083) 22.15 Пісні. Москва (1481) 17.30 Концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. квітня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Грам. кружок. 13.10 Про погоду дня. 15.00 Грам. кружок. 15.25, 16.20 Вистава для мажористів. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Програма для дітей. 16.15, 16.40 Грам. кружок. 17.10 Стоятидесять літ електрики. 17.35 Концерт. 18.50 Всичина. 19.15 „Хамлина мовчанка“. 19.30 Спорт. 19.35 Грам. кружок. 19.45 Радіоїзмовлення. 20.00 „Людина на вулиці“. 20.15 Концерт. 23.40 Концерт. 22.50 Танкова музика.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
ІВ. БЕЛЕЙ І ОЛ. КОНИСЬКИЙ
До зв'язків Галичини з Наддніпрянщиною. — Ціна 30 сот., з почт. пересилкою 70 сот.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Звичайні Загальні Збори Філії Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молоді у Львові відбудуться 13-го квітня в год. 5.30 попол. в салі „Бесіди“ при вул. Рутівського 22. зі значним порядком нарад. На випадок браку приписаного статуту числа членів, Збори відбудуться в годину пізніше без огляду на сількість присутніх. — Визлі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ФІРАНКИ ручної роботи, капи — нарядки, портієри, брокати — прекрасні — за безцін тільки — Робітни Фрайліх. Львів, Сикстуська 21. Централь Відець. 1600 3—7

БІЖУТЕРІО — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1246 15-15

КИЛИМИ — відділ ліквідації. Останні ліквідації продаю незначайно дешево. Фабричний склад Ванк — площа Марійська 5. I. поверх. 1538 5—14

ЗДІБНОГО партнера (р-ку) до інтерв'ю за залатою шукає нострифікантка. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Нострифікантка“. 1645 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ЗАГАДКА.
Чому число передплатників і читачів журналу „КІНО“ постійно зростає?

ВІДПОВІДЬ.
Бо журнал „КІНО“ вчить як стати фільмдарем і як вести кінове підприємство та подає всі актуальні з діянки X-ой Музи.
Ч. 7—8 „К І Н О“ ВЖЕ В РОЗПРОДАЖІ.
Адреса: „КІНО“ — Львів. Бакхарська 5/1.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
КООП. „СВЯЩЕННИЦА САНАТОРІЯ“
кооп. з обмеж. пор. у Львові
відбудуться дня 5. квітня 1932 в год. 5-4 попол. в канцелярії Митрополітської консисторії, пл. св. Юра ч. 5. з таким денним порядком:

1. Відчитання протоколу з поперед. Зборів.
2. Звіт з діяльності за діючий рік 1931.
3. Відчитання звіту з переведеної ревізії Р. С. У. К.
4. Затвердження бізнесу за 1931 рік і розліл зиску.
5. Доповнючий вибір Нада. Рад.
6. Висесення й заплити.
Надзірна Рада.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО
Спогади І. П. і III. часть
Ціна 8— золотих — без пересилки.